

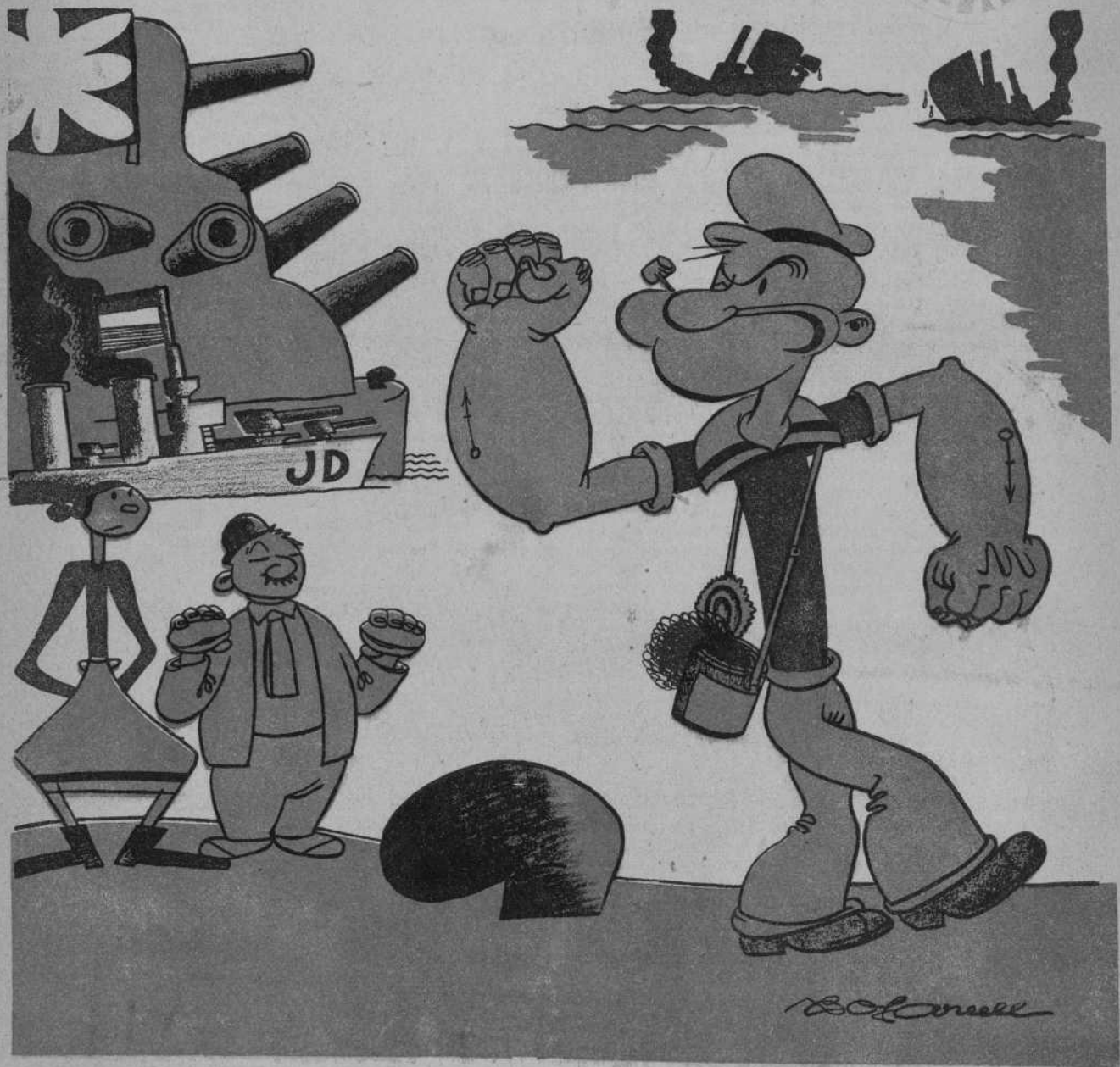

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGO, 290 ■ ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 23994 ■ TELÉFON 19937

CINQUANTA CÈNTIMS

—Es un pavero!
—Sí, ara fa córrer que és del "José Luis Díez"

JOCS FLORALS DE L'HUMOR

Per a commemorar ben commemorat
el segon aniversari del 19 de Juliol

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Fa un va-i-tot i obre un fabulós

CONCURS D'ANECDOTES DEL FRONT I DE LA RERAGUARDA

amb premis quantiosos, pràctics i superabundants
i d'acord amb el següent

CARTELL

I.—Tots els soldats i els obrers que cooperen al triomf de la República sobre Franco i els altres putxinel·lis que l'emparen, tenen dret a enviar al present Concurs una o més anècdotes de què siguin conxeadors —i encara millor si: en fossin directament o indirectament actors— amb la publicació de les quals en el nostre setmanari, que té l'obligació de regalar amb unes gotes d'alegria els lluitadors per la llibertat de tots i la independència del país, ens proposem extreure de l'esforç de tots plegats el granet de sal i el pois de gràcia que facin més suportables les inevitables penalitats de la guerra.

II.—Per a prendre part en aquest Concurs, només cal tenir en compte:

a) Saber un fet graciós i contar-lo tal com ragi, de la millor manera que un sàpiga, en poques ratlles; les menys millor.

b) Serà considerada com a mèrit sobresortint de tota anècdota concursant la seva gràcia específica, la qual serà valorada per damunt de l'estil literari i fins i tot de la correcció gramatical amb què estigui redactada. O sigui: que el Jurat estarà més pels fets que per les paraules, amb la qual cosa demostrarà, a més a més, que toca de peus a terra.

c) Els treballs concursants han d'ésser escrits en una sola cara i no poden passar de dues quartilles, puix d'altra manera perdrien el caràcter d'anècdota i corrien el perill de convertir-se en llaunes.

d) Tots els originals han d'ésser tramesos dins un sobre clos, amb la inscripció: *Per al Concurs*, a la Redacció de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA (Aragó, 290, Barcelona), abans del 19 de Setembre propinent.

e) No serà cap obstacle per a la participació en el Concurs el fet que les anècdotes referents al Front pervinguin de la Reraguarda, o viceversa.

f) La més mínima recomanació al Jurat a favor de qualsevol dels treballs concursants, implicarà la caiguda vertical, fulminant i irrevocable del treball recomanat al fons de la cistella dels papers.

EL JURAT I EL SEU FUTUR VEREDICTE

Constituiran el Jurat Qualificador, el fall del qual serà inapel·lable (i doncs, què?) el Director i els redactors de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, els quals emetran el corresponent veredicté quinze dies després de tancada la bústia de recepció de treballs per al Concurs.

NOTES QUE, PER NO PERDRE EL COSTUM, CONVE POSAR EN TOT CARTELL QUE S'ESTIMI

Els guanyadors dels premis majors tenen la facultat de sol·licitar, i nosaltres el deure d'accedir-hi, el canvi dels objectes que se'ls concedeixen, per altres que els siguin de més utilitat, sempre que el respectiu preu sigui equiparat. Exemple: "—Home, ja veureu, a mi el calçat de campanya o de carrer no m'interessa, perquè ja en tinc... Què us sembla si el canviéssim per un cotxe...?" Per nosaltres, fet, si se'n troba un que no costi més que les sabates. La qüestió és que el guanyador quedi tan content com nosaltres de poder-li concedir el premi.

Les dones tenen tant dret com els homes a participar en aquest magnè Concurs. Per als efectes de la distinció entre concursants del Front i concursants de la Reraguarda, SERAN INCLOSES EN EL PRIMER GRUP LES INFERMERES QUE PRESTIN SERVEI A LLOCS IMEDIATS A LES LÍNIES DE FOC. Totes les altres seran incloses en el segon grup.

Ara no resta sinó desitjar-vos inspiració, humor, gràcia i ganes de contribuir a què en l'exemple gloriós que amb la nostra gesta heroica llegarem a les generacions futures, no hi manqui la fragància de l'esperit ni l'alegria del compliment del deure.

ACI US VOLEMI

Per ordre de mèrits, i a raó d'un a cadascun dels guanyadors, seran concedits

VINT PREMIS MAJORS

la llista dels quals posem a continuació

Si l'autor de l'anècdota premiada és combatent

- 1.ª Un equip militar complet, de la graduació que el guanyador ostenti.
- 2.ª Una peça accessòria de vestir, o un objecte a gust del guanyador, l'import del qual no sobrepassi de 500 pessetes.
- 3.ª Un parell de calçat de campanya.
- 4.ª Una ploma estilogràfica.
- 5.ª Un equip d'estris d'afaitar, compost de màquina, fulles, sabó, brotxa i mirall.
- 6.ª Quatre pastilles de sabó de tocador, de bona classe, i un quilo de sabó corrent.
- 7.ª Un quilo de cafè.
- 8.ª Cinquanta grams de tabac.
- 9.ª Un estoig de paper i sobres, per a escriure a la xicoteta.
10. Suscripció de mig any a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Si l'autor de l'anècdota premiada és de la reraguarda

- 1.ª Un equip de treball complet, de l'ofici al qual pertanyi el guanyador.
- 2.ª Una peça accessòria de vestir, o un objecte a gust del guanyador, l'import del qual no sobrepassi de 500 pessetes.
- 3.ª Un parell de calçat de carrer.
- 4.ª Una ploma estilogràfica.
- 5.ª Un equip d'estris d'afaitar, compost de màquina, fulles, sabó, brotxa i sense mirall.
- 6.ª Quatre pastilles de sabó de tocador, de bona classe, i un quilo de sabó corrent.
- 7.ª Un quilo de cafè.
- 8.ª Cinquanta grams de tabac.
- 9.ª Un estoig de paper i sobres, per a escriure al xicotet.
10. Suscripció de mig any a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

MIL PREMIS DE CONSOLACIÓ, MIL de cinc pessetes cada un

que seran atorgats a totes les anècdotes que a criteri del Jurat mereixin l'honor d'ésser publicades en les pàgines de L'ESQUELLA, i els quals seran abonats bitllo-bitllo, en certificats, de plata del Banc d'Espanya.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

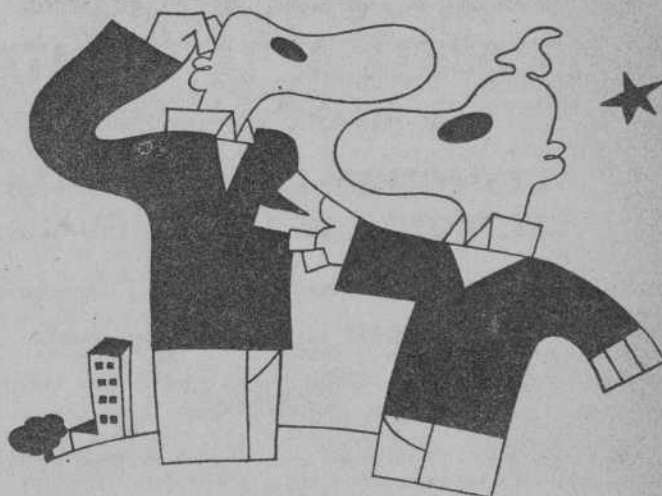
ANY, LXII

NUM. 3080

CONTE SUDETA

—Tu demanes quatre, i si te'n donen dos, els prens.
—I si me'n donen tres?
—Aleshores t'empenedeixes d'haver-ne demanat quatre!

(Dibuix de Guasp)

EDITORIAL

LA MARXA DE FRANCO

Aprèssem-nos a recomanar al lector, per la bona administració de llur optimisme particular i col·lectiu, que com sap tothom, és allò que més ens interessa, que no s'avaloti amb el títol d'aquest editorial.

Encara no marxa Franco, dissortadament, però un dia o altre marxarà, si això us aconsola, podeu estar-ne ben segurs, tan segurs com n'està ell mateix.

Certament no es fàcil que la retirada d'estrangers l'afecti, però no és menys cert que la República ja té qui el foragiti tard o d'hora com s'està palesant cada hora i al davant de cada riu...

Però no es tracta d'això, de moment.

Ara, per dir-ho més clar, volem parlar de la marxa reial de Franco.

Hom sap que Franco va sublevar-se al

ritme de la invasió, que ja estava acordada per endavant i als acords de l'himne de Riego «por si las moscas».

Després, quan ja prou avançada la «depuració», havien disminuït els perills i la sublevació estava ja recolzada per la No Intervenció, hom deixà anar les notes cursis de la «Marcha Real», per alegrar els pocs que encara restaven vius.

Més tard (no gaire per això) la No Intervenció culminà en la invasió, que es féu als acords de «Giovinezza» i del «Deutschland über alles».

Això i la mai prou ponderada generositat de la nostra revolució, suara tan bescantada a profit d'un equilibri internacional tan desequilibrat, donà temps a què Guerrero, Moreno Torroba i altres fills

de la mala musa del pentàgrama, poguessin fugir d'Espanya i anar a Burgos.

Hom s'aconsolava pensant que almenys això serviria perquè els moros i altres patriotes cristians fossin portats a matar, amb música del país.

Però no ha estat així, ni l'illustre autor de «Mi abuelita la pobre» ni el no menys illustre creador del primer himne de la Falange, han estat capaços d'anorrear la invasió en la melodia detonant de l'Alemanya de Franco.

Ha estat precis que un alemany, imitant, mal imitat, el gest de Frederic el Gran de Prússia, que fou qui regalà la «Marcha Real» a Carles III, escrivís una nova marxa, que es titula: «Adelante bajo las órdenes de Franco».

L'autor, Walter Win-

ning, ha tramès la partitura al «caudillo» y aquest, per resposta, puix que a desgrat del que s'ha dit, Franco sap contestar a temps quan cal, l'ha declarada himne nacional.

Hom sap, però, que Franco, que sempre té la mosca al nas, després de prendre tan important determinació, rumia una suspicàcia roent, que no el deixa dormir, com si fos un moro.

Aquest títol «Adelante bajo las órdenes de Franco» li dona, amb raó, molt mal que pensar i ell pensa, pensa amb tot l'esforç que vulgueu, però pensa... pensa que es foten d'ell.

Aquesta vegada almenys Franco té raó, puix que si en aquest cas concret hom no s'enfot del «jeñazo» almenys és innegable que l'han posat en solfa.

COM ESTA EL MON!

Notícies que alegraran les "pajarites" del lector

(SI LES LLEGEIX)

A CONSULTAR L'AMO HENLEIN CAP A BERCHTESGADEN

Praga, 1.—El senyor Henlein ha sortit aquest matí en direcció a Berchtesgaden.—Fabra.

El Franco sudeta, abans de contestar, fa com el sudeta de Burgos.

UN DESMENTIMENT HENLEINIA A UNA INFORMACIO SEGURAMENT CERTA

Praga, 1.—Als cercles competents sudetes es distribuï als periodistes una nota per la qual es dementen notícies publicades pels periòdics anglesos, especialment pel «Daily Telegraph», sobre l'entrevista de Runciman amb Henlein, diumenge passat. Aquest últim periòdic esmentava que Runciman, comunicà certs detalls nous sobre els projectes del Govern, i que Henlein havia romàs mut davant algunes preguntes que se li feren, manifestant que havia de consultar a altres personalitats.—Fabra.

L'home diu que sí o diu que no i la paraula fa l'home.

Però l'amo mana i fa que l'home digui que sí o que no o que trigui a respondre, com va passar a Burgos amb Londres i passa ara en justa correspondència a Londres amb Burgos.

HITLER, PERO, VOLDRIA UN PLEBISCIT

El «Daily Herald» anuncia també que, segons altres informacions de Praga, Hitler té la intenció de proposar la setmana entrant en el Congrés de Nuremberg que la qüestió de l'autonomia dels sudetes se sotmeti a un plebiscit. Hitler tracta també d'obtenir la conclusió d'un pacte de quatre potències entre Anglaterra, França, Alemanya i Itàlia per a garantir la independència de Txecoslovàquia.—Agència Espanya.

L'amo parlarà des de Nuremberg i respondrà pels criats, pels Seiss-Inquarts i pels Francos de tot arreu, pels sudetes de la veronya.

Ara vol un plebiscit, l'home que odia i bombardeja la democràcia sempre acaba recorrent al democràtic sufragi, per arranjá-ho.

No us recorda això la Història contemporània d'Àustria, quan encara era Àustria?

Sembla que fou ahir!

A HONGRIA HI HA GRAN NERVIOSITAT

Budapest, 1.—El Consell de ministres ha estat reunit per espai de diverses hores; hom concedeix considerable importància a aquesta reunió.

En aquesta reunió s'ha resumit la tasca realitzada pel Gabinet en les distintes re-

unions celebrades durant l'absència del regent.

Es guarda la més absoluta reserva sobre els acords tractats en aquesta reunió.

Es interessant posar de relleu que entre l'opinió pública es nota certa intranquil·litat, fins a tal punt que un periòdic no oficiós publica aquesta nit una crida a la calma i a la serenitat dels ciutadans.—Fabra.

No us recorda això tanmateix la trista història dels darrers dies d'Àustria, que fou, temps era temps, Àustria-Hongria?

Ara Àustria és Alemanya i Hongria... ha vist rapar la barba del veí.

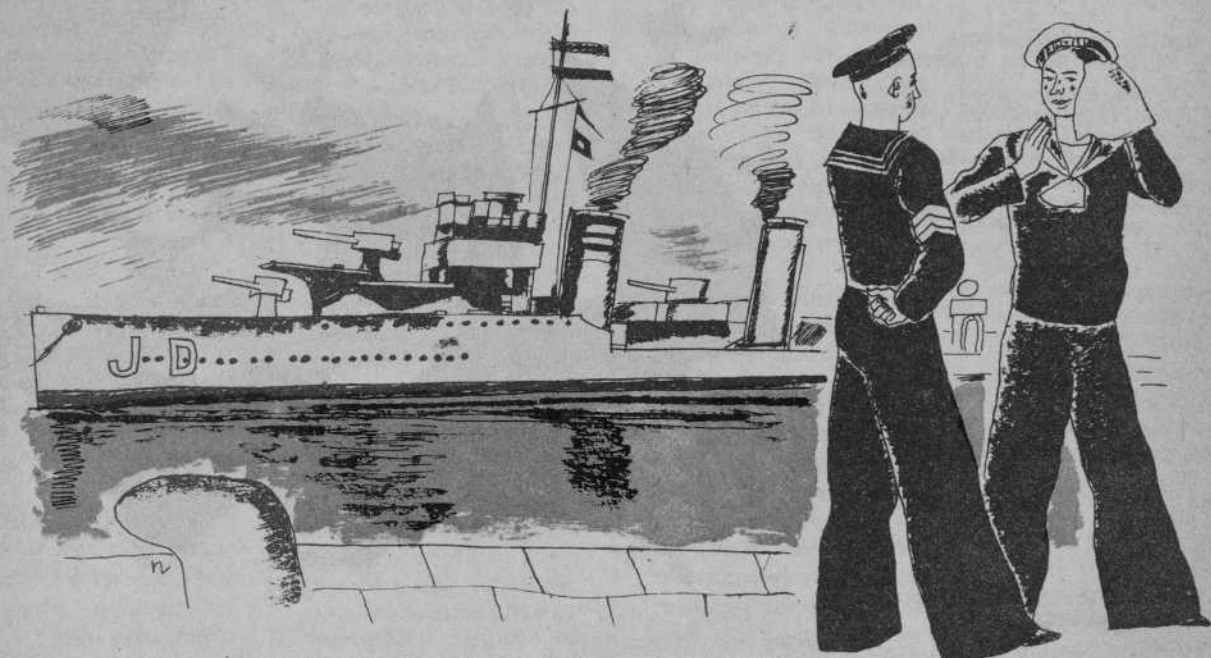
EL PROCESO CONTRA SCHUSSCHNIGG

Viena, 1.—Todos los días, en el Hotel Metropol, de Viena, donde está preso en una pequeña habitación del último piso, el ex canciller Schusschnigg es interrogado por los agentes de la Gestapo.

A comienzos de su encarcelamiento se le dejaba casi tranquilo, pero ante la proximidad del proceso se hace todo lo posible para arrancarle confesiones espontáneas.

Perdona, lector, que continuem amb tan botaruda insistència recordant la història d'Àustria.

Aquest senyor Schusschnigg és una prova palesa del que cal resistir tard i sense pro-

—Els donorem molta feina, als feixistes. Tenim més "Diez" que llonganisses.

(Didú de Narro)

—Volia reposar la seva comedia.
—Mes val que deixi reposar el public.
(Dibuix de Subi)

fit quan hom no ha sabut o volgut resistir a temps.

Aquí tenim gent (poca per sortir) que podria aplicar-se aquest «qüentu».

VON PAPEN NO HA ESTAT DETINGUT

Berlín, 1.—Als centres oficials de la capital desmenteixen d'una manera rotunda les notícies propalades sobre la suposada detenció de l'ex-canciller von Papen. Segons les dites falses notícies von Papen havia estat detingut per la llei d'exportació de divises, que havia infringit.—Fabra.

Aquest és un Schussnigg de la prehistòria moderna, valgui la paradoxa.

Quan morí Roëhm al llit a mans d'Adolf aquest von Papen no sabé morir ni resistir i acceptà la tasca deshonrosa de preparar «allò d'Austria» a canvi de la vida.
—I quina vida!!!

**EL QUE ES LA DIPLOMACIA.
BENES REP EL MINISTRE DE L'IMPERO.**

Praga, 1.—El nou ministre d'Itàlia a Praga, senyor Fransoni, ha presentat avui les seves cartes credencials al president Benes, el qual ha contestat de la següent forma l'allocució del nou ministre:

«Tinc el plaer de rebre les cartes de S. M. el rei d'Itàlia i emperador d'Etiopia que us acrediten davant meu com a ministre penitenciar. Amb satisfacció plenc nota dels esforços que vós esteu disposat a portar a cap per a desenvolupar les relacions cordials existents entre els nostres dos països» Fabra.

Si això no és donar facilitats i treballar per la pau, ¿vejam qui dona més als assassins perquè restin contents?

Com que els va donar tan bon resultat l'abstenir-se en la darrera votació de la Societat de les Nacions sobre la qüestió espanyola, ara reincideixen.

Els estan al «tanto» per això! Com aquell del conte.

SUBLEVACIO IMPORTANT DE TROPES COREANES

Xang-Hai, 1.—Set mil soldats coreans sublevats recentment a Nanquin reclamen que els japonesos els repatrien. El comandament japonès ha destacat deu mil soldats per a

dominar la sublevació. Entre els soldats coreans i els japonesos s'ha disputat un combat que ha causat grans pèrdues en ambdues bandes.

A l'Àsia ha començat a ésser posat en pràctica el pla anglès de la retirada de voluntaris que a Europa està encallat a causa del «call» d'aquells que protestaven que Franco callava massa.

Entesos?
Entesos!

**TOT UN PROBLEMA
ELS FEIXISTES ITALIANS VOLEN AUGMENTAR LA POBLACIO I AUGMENTAR LA RAÇA**

Roma, 1.—En el Ministeri de l'Interior acaba d'instituir-se un Consell Superior «per a la demografia i la raça», i que tindrà la tasca de formular els suggeriments que cregui convenient per a «l'augment de la població i la defensa de la raça».—Fabra.

La llei de compensacions troba ressò en la consciència dels italians.

Ells són els que delmen la població civil i ells senten ara el neguit de renovar-la.

Són uns homenassos, aquests italians! Almenys s'ho creuen que és com començar a ésser-ho, com diria l'Ors.

LA ESCUADRA ITALIANA NO QUIERE ENCONTRARSE CON EL DESTRUCTOR ESPAÑOL «JOSE LUIS DIEZ»

Gibraltar, 31.—El cònsul de Italia en esta plaza anuncia esta tarde que la anunciada visita de los cruceros italianos a Gibraltar ha quedado aplazada indefinidamente.

Aunque no se da ninguna explicación que justifique tal decisión, se considera que es debida a la presencia en el puerto del crucero republicano español «José Luis Diez».—Fabra.

Algú creurà que és por.

Només és prudència, o encara més ben dit, bona educació.

Les coses com siguin.

Després aquest José Luis empra uns modes!

ESpanyOLS A BURGOS

—Abans les ofensives les feien els alemanys i els italians.
—I, ara?
—Ara les fan els espanyols.

(Dibuix d'Alloza)

El ninotaire Alloza no s'ha passat a l'enemic

MORALIZACION FASCISTA
—Si y de este modo, pronto terminaremos con la repugnante trata de blancas.
(De "Meridià" de Nápoles)

Una nodrida representació de l'honrada i solferta classe dels incontrolats, que com saben millor que ningú els nostres lectors, deuen llur definició gràfica i classificació biològica de veritables «sudetes» de l'ordre i de la victòria, al talent del nostre estimat company ninotaire i ex director de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, Alloza, que fou l'inspirat autor de l'incontrolatissauri i llurs derivats collectivitzats, ens han visitat per demanar-nos, amb bons modors, cosa que en ells representa ja un veritable sacrifici, un aclariment que fem gustosos per ésser de justícia.

Els nostres visitants ens han portat un número de la Revista «Pan» de Buenos Aires en el qual figura, a la nodridíssima secció de ninots pispats, de tot el món, una caricatura d'Alloza, reproduïda del «Meridià» de Barcelona i atribuïda amb palesa mala fe al suposat i inexistent setmanari napolità que com el seu nom ja indica es publica a Nàpols i que es titula «Meridià» per enredar la troca.

Nosaltres, que no ignorem els mitjans rastres i innobles de què es val el feixisme per a captar-se el bo i millor de la nostra gent que pensa, escriu, pinta, esculp o toca

Dibuix d'Alloza publicat al "Meridià" de Barcelona i reproduït al número 150 de "Pan" de Buenos Aires "Síntesis de toda idea mundial"

l'orque, o sigui, dels nostres intel·lectuals, volem atendre la justa súplica dels incontrolats i aclarim: que llur Miquel Angel, com ells en diuen de l'Alloza, és un antifeixista cent per cent i que va deixar la direcció del nostre il·lustre setmanari L'ESQUELLA DE LA TORRATXA per marxar voluntari, no a Nàpols, sinó al front, on resta satisfet de lluitar per la victòria i la independència d'Espanya.

L'Ors (Xenius) i el pirata López Llausàs, que han trobat planer el camí per ensibornar els Prunes i els Coloms i altres bèsties de la brotxa com a Solano, per fer-los anar a l'Exposició de Venècia, no aconseguiran mai que homes com l'Alloza i altres llumeneres de les belles arts que hem incubat per no dir parit en aquesta casa, puguin ésser un baldó d'ignominia (ai!) que ens faci baixar el cap.

Quedin, doncs, les coses al seu lloc i tornin els incontrolats visitants al seu retraïment, mai prou absolut, que almenys aquesta vegada la raó és seva i un cop més el pollastre va per ells!

Ah! la justícia ja som prou nosaltres per a defensar-la.

—Jo crec que la guerra encara és lluny.
—Sí, un miler de quilòmetres mal comptat
(Dibuix de Narro)

—No em desperteu, que ja dormo altra vegada.

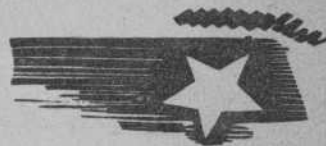
(Dibuix de Bojarull)

ELS DEL «CONSULADO»

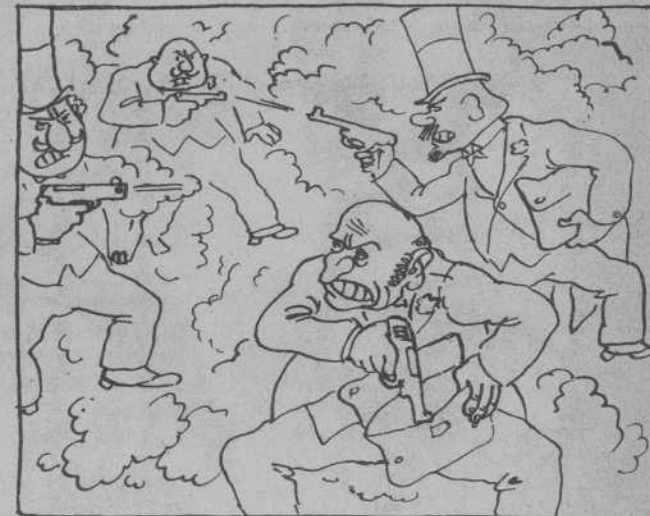
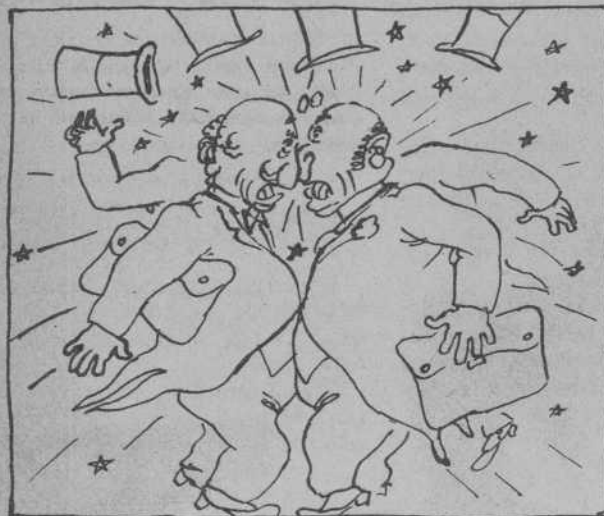
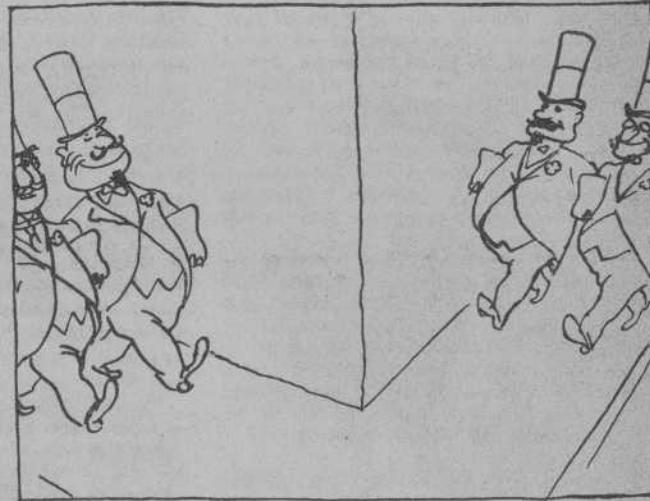
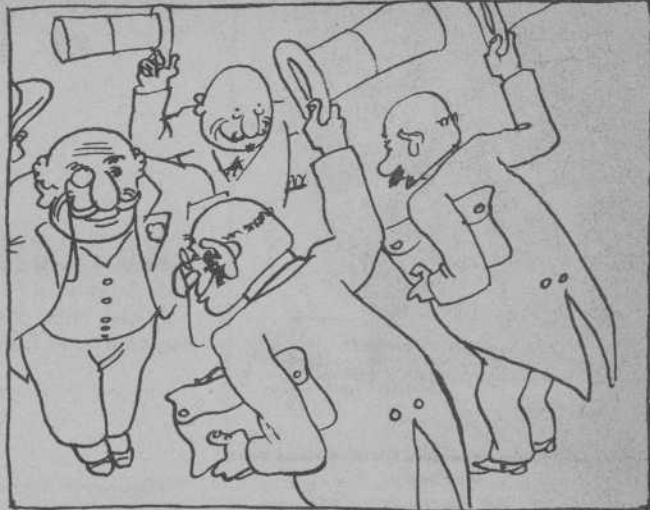
Màrius Aguilar, des de Niça, publica uns enyorats articles al «Dia Gráfico». L'altre dia relatava una conversa tinguda en una penya de catalans al Passeig dels Anglesos. Un d'ells deia, en un rampell de sinceritat:

—«Señores, yo creo que todos los que estamos aquí, salvo los del Consulado, somos unos sinvergüenzas...»

Aquest «salvo los del Consulado» val un imperi. Màrius, Màrius, vols dir que no ets massa optimista?

Pau, pau, i sempre pau

(Dibutx de Gofit)

La veritat sobre la gesta del "José Luis Díez", descoberta pel nostre corresponçal a la zona facciosa

Els esforços patriòtics de la «comtesse» de Pourceaugnac

Un complot entre els "rojos", els comunistes, el Vaticà i Blasco Ibáñez

L'esquadra italiana no vol entrar a Gibraltar que no li amarrin bé el superdreadnought republicà

Hendaia (del nostre corresponçal facciós).—Convençut que en la «soi-disant» odissea del vaixell rus «José-Luis Díez», hi havia el que els «nacionales» en diuen amb tan bon encert «gato encerrado», he decidit fer un reportatge sensacional per tal de posar les coses en clar i en el seu lloc. Naturalment, el primer que calia fer era anar al lloc d'origen, o sigui Le Havre, per veure què havia passat. Com que jo em faig, és clar, amb la millor societat de tot arreu, vaig ésser molt ben rebut i em convidaren a dinar, a sopar i a dormir.

EL QUE ENS DIU TOTA UNA COMTESSA

L'aristocràcia de Le Havre estava desolada, tant, que en la meua visita a la comtessa de Pourceaugnac vaig poder comprovar que aquesta gran senyora no podia dormir de cap de les maneres.

—*Mon coco* —em deia la comtessa—. *Un petit amour de marin* i fred com un anglès. Mai no ho hauria pensat d'un espanyol.

—D'un rus, voldràs dir —ens tutejàvem, naturalment.

—Es igual, tots són tan apassionats... *Mais rien à faire! Mon pauvre mari en était désespéré. Lui, qui porte si patriotiquement son noble cocuage!*

—I els altres?

—Els altres igual. Jo, que estava disposada a sacrificar-me amb *tout l'équipage!*

Cal advertir als meus lectors no prou familiaritzats amb la llengua de Maurras, que *équipage* vol dir tripulació i no equipatge, com seria lògic.

—I res, res?

—*Rien du tout, mon cheri, diners, cajoleries, des folies!*... Vàrem pensar que potser els imposava l'ambient de la *haute* i vàrem contractar un equip del *milieu*... i res, ni la *negresse!* A l'últim va venir personalment, *penses tu, mon coco, en personnel*, el contralmirall Moreno, segon cap de l'Estat Major nacionalista. En va fer de *folies le Morenito!* Tots nosaltres ens creiem que per un *équipage* la conquesta de tot un contralmirall de l'Armada enemiga havia d'ésser el «non plus ultra», sobretot amb un home com ell, si *bien éduqué par les allemands!* I res: *lui aussi fut dédaigné comme la dernière des dernières.*

I la comtessa plorava... plorava.

L'ALMIRALL NACIONALISTA ENS EXPLICA LA VERITAT DEL FET

Si el contralmirall Moreno havia intervingut en l'afer ell ens podria explicar la veritat. I cap a Cádiz falta gent.

Trobàrem Don Santiago Moreno ple de preocupacions i de galons, assegut a la porta del despatx de

l'Almirall Von Popo (nom ben mariner, ja que en alemany vol dir popa-humana). Li explicàrem el que desitjàvem i ens féu entrar tot seguit, ple d'amabilitats no gens dubtoses. L'almirall espanyol Von Popo ens féu asseure i hi hagué una petita discussió entre els dos caps sobre si seuriem als genolls de l'un o de l'altre. Perquè no hi hagués baralles, vaig agafar una cadira. Parlà, naturalment, Von Popo.

—*Como buen española quiero protestar da las kalumnien und mentiren ca los rocos discan sobre la kombate de la Astrecho. Es todo, todo, todo mantira. ¿No es verdad Morenito mio?*

—*Zi, mi amito. La verdá pura, la drong!*

—Lo primera da todo es ca al barco ese hiso trampa. Nosotras habíamos insistido an dasirle varias vesas ca estaba hundido, ma él no hiso caso. Antonsas le desimos ca lo hundiremos, ma el no sa lo crayó. Nosotras ponemos sieta barcos an al Astrecho, ca son al «Sarvera», al «Kanarias», al «Navarra», al «Áquila», digo al «Maililla» e al «Falco», ay, perdón, quiero dasir el «Seuta» e dos bous para asperarle.

—*Ma al otro hase trampa e viene e hunda los dos paquenitos bous, pobresitos, ca no le habiam hecho ningún daño, e daspués quiera hundir al «Kanarias» al abordake sin previo aviso.*

—Però —jo que li faig— eren set contra un destructor.

—*Eso son kalumnias e kamandulas. Primero ca no eramos sieta sino sinco porque él nos había hundido dos; daspués, ca no es un dastructor, sino un superdreadnought. ¿No no sabía usted? Tu mira, carido, esa no lo sabía.*

—*Por ezaz —féu el contralmirall Moreno, fent-se petons als dits en creu—. Grande azí. Un moztuo. Y lo peó ez que no era un zolo.*

—Ah, no? Quins mentiders aquests rojos!

—*Ezo, ozté lo ha dicho, eh, preziorura?*

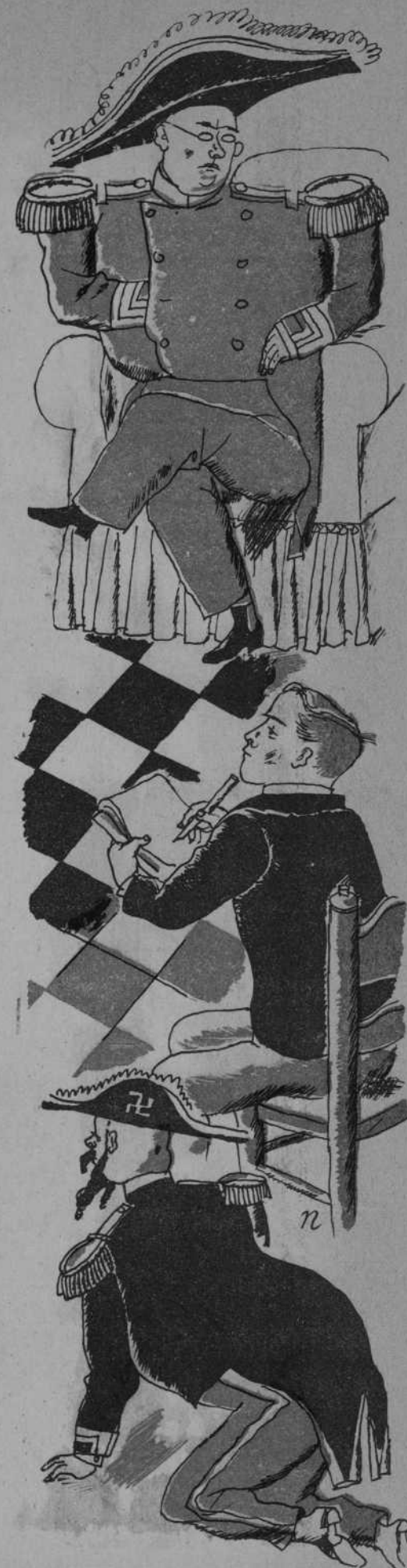
—Una kolossal kalumnia. La eskuadra española, da barcos pacanitos pacanitos, era da sinco; an kam-bio al «José Luis», diez.

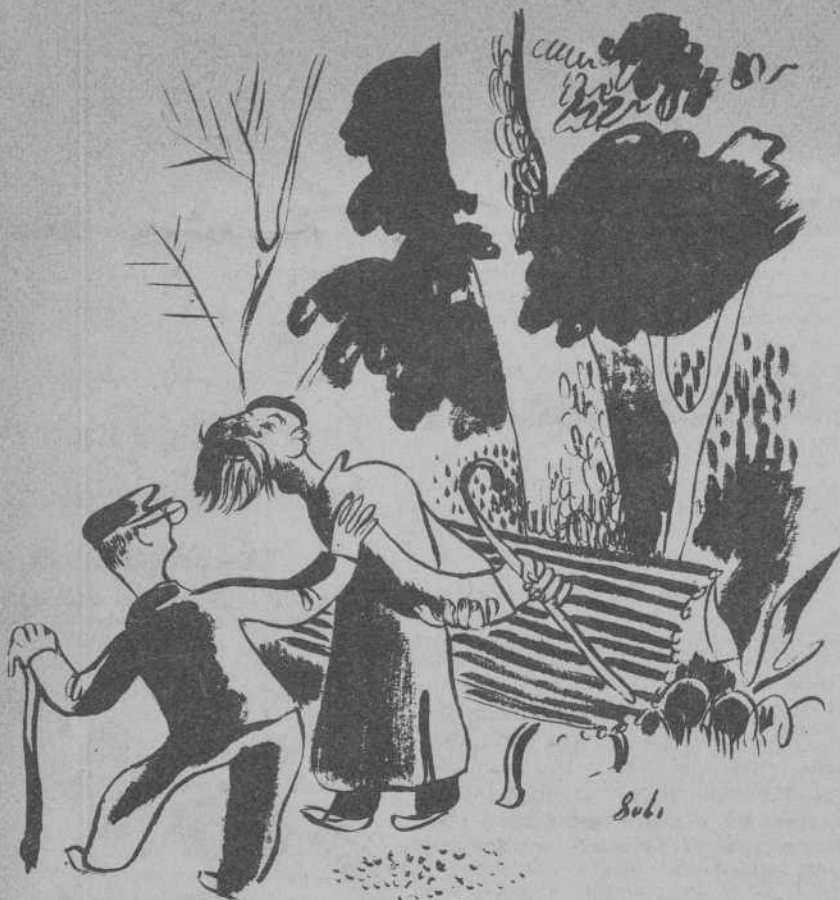
—Bufa!

—*Sí, sañort; ya lo indica su nombra; por eso la eskuadra italiana non quiera irt a Gibraltar mientras esten ellos, si al Gobierno inglés non los amarra bien, porque son más malos ca los catolicos alamanes, ca están complicados en el complot.*

—Alçal!

—*Sí, sañort, porque los católicos alamanes, con los comunistas, el Vaticano y Blasco Ibáñez, han nombrado «Papa dal Mar» al «José Luis X»! Pio XI ya tiena bastanta trabaco en tierra.*

—I vostè, no fa maniobres aquest any?

(Dibuix de Subi)

—Ep i, què feu?
—He vingut a posar ordre!

(Dibuix de Gofit)

Conte de la vora del foc El tramvia dolent i la bona electricitat

Una vegada hi havia un tramvia, tan i tan mala persona, que tenia els pobres passatgers hores i hores aturats a les parades, aguantant a l'estiu tota l'ardència del sol i a l'hivern tota la cruïda del fred.

Era inútil que els qui pretenien viatjar en tramvia s'armessin de paciència. El tramvia sempre el vençia, car ja hem dit que era molt mala persona. Groc, lluent, orgullós, semblava l'amo del carrer i mirava amb menyspreu i amb ironia els pobres aspirants a viatgers, que es morien de sentiment i de fam a les parades.

I n'era tan i tan de mala persona el tramvia, que moltes vegades, quan al cap d'hores i hores es decidia a donar un vol pel carrer i a recórrer el trajecte, encara passava de llarg de les parades, fent com aquell que no veia els pobres vianants que li demanaven per l'amor de Déu que volgués aturar-se. El mal tramvia somreia a tocs de campaneta, remenava el trolley i fugia com un esperit que corre amunt, mentre els soferits i humils passatgers restaven plorant a les parades.

Però Déu castiga els dolents, encara que s'oblidi a vegades de premiar els bons. A l'orgullós tramvia va arribar-li també la seva hora. Un dia, l'electricitat s'aplada de les llàgrimes vessades pels passatgers.

—Per què ploureu, reisets?—els preguntà.

—Per culpa del tramvia, que no arriba mai—respongueren els passatgers.

—Doncs, no ploureu. Jo us venjaré.

I tal dit, tal fet. L'electricitat va esperar que el tramvia sortís de la cotxera dispaat a cometre les mil maleses de costum. I quan havia penjat ja el trolley al cable, l'electricitat va dir-li:

—Apa, «alantà»! Ja pots esperar-me.

I l'electricitat va retirar-se, com si fos un «voluntari».

El tramvia dolent, de bones a primeres, intentà fer la seva via prescindint del corrent. Però en va el conductor donava voltes a la maneta. El tramvia no es bellugava ni en broma.

A Franco li han regalat un himne

Es veu que Alemanya és la gran proveïdora d'himnes als reaccionaris espanyols. De la mateixa manera que Frederic el Gran va enviar aquella xirola marxa que passà a la història amb el nom de «Marcha Real», ara un compositor alemany anomenat Walter Winning ha tramès al «generalíssim» un himne titulat: «Adelante, bajo las órdenes del general Franco».

En l'espera d'imposar un dia si us plau per força als espanyols el «Deutschland über alles», Hitler envia un himne mixte, com si diguéssim un abric d'entretemps. Nosaltres, al preu de molts esforços, ens hem pogut procurar la lletra autèntica d'aquesta marxa, que tractant-se dels «voluntaris» alemanys, no és cap marxa, sinó més aviat una nova arribada. En una altra pàgina d'aquest número, i publicada amb tots els honors, els nostres lectors hi trobaran la lletra. Un altre dia publicarem la música, en partitura especial per a manubri i gramòfon.

CRONICA
DIPLOMATICA

Espanya en el taulell

EL MODEL TXECOSLOVAC S'HA POSAT DE MODA

En el moment que des de no sabem on escrivim aquestes ratlles tot sembla penjat d'un fil i el fil d'un clau; de manera que els meus lectors ja em perdonaran si, quan lleixen la veritat de les coses tal com són que jo els explicaré, els fets l'han desmentida; però nosaltres creiem que no s'hi atreviran, ja que les nostres fonts d'informació són massa segures.

Quan Mr. Chamberlain va anar a passar uns dies amb el rei a Balmoral, que no sé perquè se n'ha de dir Balmoral tractant-se d'un país que pretén governar les mars i no Navalbalmoral, com a Espanya, ja vàrem dir que en portava alguna de cap. I ja heu vist com sí, perquè tot seguit va deixar de parlar-se de la nostra guerra.

I és que en l'alta diplomàcia i les les coses es fan per carambola, i ara, que volen enllestir la qüestió d'Espanya, es posen a fer les gestions a Txecoslovàquia.

Per aconseguir-ho, la gent es pensava que Lord Runciman ho hauria fet més bé portant una credencial a la butxaca. Però era tot a l'invés. Calia que Lord Runciman fos un incontrolat i un irresponsable i que anés a passar els week-ends a casa dels sudetes més notables perquè veiessin que estava de part d'Henlein, sinó que no es podia dir.

I no es podia dir perquè tampoc no es podia dir que fos Alemanya la que dirigia el moviment sudeta, perquè com a Espanya se sobreentenia una No Intervenció. Però un dia l'incontrolat Runciman va dir a Henlein:

—Veureu, jo no sóc ningú; però si fos vos, consultaria Hitler per veure què vol; al cap i a la fi ell és l'amo...

Si Henlein hagués estat prou viu hauria contestat que la qüestió era purament interior, i llestos. Però Henlein, que ja en tenia prou ganes, s'hi va llançar de cap, confonent el fet que Runciman era anglès amb una suposada missió oficial que li havia estat negada de bon principi!

I cap a Berchtesgaden falta gent.

Lord Runciman li havia donat prou corda perquè es pengés, i s'ha penjat. Ara les pressions es podran fer sobre Hitler, que és l'amo dels sudetes i Henlein no podrà ni dir que fou Anglaterra que li aconsellà la gestió, perquè li contestaran que Runciman no és ningú ni representa a ningú més que a ell.

★

Aquesta jugada es va a fer ara amb Franco. Mr. Hemming, l'autor del Pla de Londres, va a Burgos per convèncer Franco d'acceptar-lo. No portarà tampoc cap representació si no és la seva, la d'un autor incompès. I si aconseguix que Franco vagi a Roma a consultar Mussolini, serà tot el que es pugui demanar per declarar a aquest culpable.

Perquè, si heu llegit novel·les policiaques angleses, veureu que al criminal no l'agafen mai fins al final i quan ja no pot negar encara que vulgués, perquè s'acaba el paper. I en el crim actual, sembla que encara no hi havia prou proves, igual que a Txecoslovàquia.

I segons em diu a darrera hora, Mr. Chamberlain voldria aplicar la mateixa recepta a Txecoslovàquia i a Espanya, per matar dos pardals d'un tret o pescar dues truites

amb un ham, perquè decididament, li costi de triar el barret que es menjarà més de gust, ja que ha perdut la gana.

Però vulgui o no se l'haurà d'empassar.

SAMUEL PICKWICK

Londres, setembre.

La no intervenció, portada fins a les darreres conseqüències

El nostre corresponçal diplomàtic a l'estranger, ahir va coincidir amb Lord Plymouth en el moment que el president del Comitè de No Intervenció sortia d'un estanc de Londres. (Escrivim això perquè els pedants ens diguin amb atre de suficiència que a Anglaterra no hi ha estancs.)

La conversa entre els dos diplomàtics va recaure, naturalment, en el famós Comitè que presideix lord Plymouth.

—Quin dia us reuniu?—preguntà el nostre corresponçal, amb aquella familiaritat que distingeix els redactors de L'ESQUELLA.

—Mail—respongué el President, amb aquella sequedat que distingeix els lords britànics.

—I de la resposta de Franco, què?

—Ah! Ha respost Franco?

—Així ho he llegit al diari...

—Com que jo no llegeixo els diaris...—digué lord Plymouth.

—I què pensa fer el Comitè?—inquirí, atrevint-se, el nostre corresponçal.

—Doncs, simplement, continuar actuant intensament, com fins a la data.

—Actuant intensament? —féu, tot sorprès, el nostre company.

—Naturalment! El nostre no és un Comitè de No Intervenció? Doncs aquest Comitè actua no intervenint. Com menys ens reunim, més treballem. Vós no ho enteneu això?

—Em sembla començar a entendre-ho...

—Si ens reunim i prenem acords respecte a la resposta de Franco, intervenim de fet en la qüestió espanyola. La nostra missió és no intervenir, i plegant-nos de braços, és quan actuem amb més intensitat, observant fidelment la conducta, o complint la missió, per la qual el nostre Comitè fou creat.

—I no penseu sortir d'aquesta actitud de passivitat, un dia o altre?

—Perdoneu, jove —va contestar el lord— que no us respongui. Només del fet de parlar amb vos d'aquesta qüestió, estic mancament als meus deures i intervenint, sentiu bé?, intervenint en una qüestió que el Comitè no pot intervenir.

I lord Plymouth, molt cerimoniós, va deixar el nostre amic sol, plantat en ple carrer de Londres, sense saber ni un borrall d'anglès. Ja no l'hem vist més, malgrat haver publicat quinze anuncis a la secció de pèrdues del «Times».

ELS VELLs

(Dibuix de Narro)

—Cregui'm, sóc un incompès.

—...?

—Sí, un incompès de totes les llesves.

Adelante con los faros- les, y bajo las órdenes del general Franco

(¡Qué te crees tú eso!)

¡Adelante!, al paso de la oca,
tremolando la gamada cruz.
Por la España de Juana la Loca,
del Tempranillo y de Lerrux.

El führer es nuestro caudillo,
Franco, su asistente fiel
el duce es sólo un pillo.
¡Heil, heil, heil!

Nach Madrid, nach Barcelona,
nach salsichen de Vic,
tomaremos Reus y Tarragona,
como tomamos Pilsen y Munic.

El führer es nuestro caudillo,
Franco, su asistente fiel
el duce es sólo un pillo.
¡Heil, heil, heil!

Haremos de España una colonia,
sus colonias venderemos a granel,
y al obispo de Medina-Sidonia
le pondremos un cascabel.

El führer es nuestro caudillo,
Franco, su asistente fiel
el duce es sólo un pillo.
¡Heil, heil, heil!

Nuestro ideal son las piritas,
nuestra Meca es Almadén,
lo que te plazca, lo quitas,
y robas lo que no te den.

El führer es nuestro caudillo,
Franco, su asistente fiel
el duce es sólo un pillo.
¡Heil, heil, heil!

El Sant Pare està a punt d'excomunicar el Sant Pare

Sembla que és imminent l'excomunió del Papa de Roma per part del Papa de Roma. El Papa de Roma, gràcies a les intenses campanyes de la premsa alemanya, ha descobert que el Papa de Roma és un francmaçó, un bolxevic i un jueu. I per Papa de Roma que un home sigui, no es pot restar insensible davant d'unes acusacions tan concretes i segurament tan ben fonamentades. I, com no podia ésser menys, el Papa de Roma ha decidit excomunicar el Papa de Roma.

De totes les acusacions llançades contra d'ell, la que inquieta més el Papa de Roma és la de què és jueu. Com sigui que Mussolini ha posat de moda a Itàlia les teories racistes, ara imagineu-vos que el Papa de Roma sigui desnonat del Vaticà, de la mateixa manera que a Berlín els propietaris

foragitaven els llogaters jueus... o, millor dit, i més econòmic, de la mateixa manera que els llogaters aris quedaven a deure el lloguer amb l'excusa que el propietari era jueu. Una qüestió d'aquestes, sorgida al Vaticà, pot portar maldecaps molt sorollosos i en pot sortir perjudicat el pacte de Lateran, que és el contracte d'inquilinat signat entre els senyors Mussolini i Pius XI.

Perquè tot això no passi, i per tal que el Papa de Roma, degut al seu mal cap que el fa anar de bracet amb bolxevics, txecoslovacs i altra gent de mal viure, un dia no es trobi amb la trona al carrer, i es vegi obligat a passar la nit sota un dels ponts de la ciutat eterna, el Papa de Roma ha decidit trencar totes les relacions amb el Papa de Roma i excomunicar públicament el Papa de Roma.

Sant Pere—Ep!
Déu—Deixa'l, és un sudeta.

(Dibuix d'Alpina)

CAMP FACCIOS

—Es un rebel espanyol?
—No. Es un espanyol rebel.

(Dibuix d'Alloza)

Les Seccions de Seguretat nazis (S. S.) donen precisions sobre el complot organitzat pel Papa i Stalin

Berlín.—Havent llegit al «Schwartzte Korps», òrgan de les Seccions de Seguretat nazis, un comentari sobre la carta dels bisbes catòlics reunits a Fulda, hem volgut saber més detalls i hem anat a veure el director del periòdic.

Hem trucat, s'ha obert una reixeta, ens han preguntat què volíem, s'ha sentit el so roll d'un gran pany de seguretat, s'ha obert la porta i, és clar, hem entrat.

—Ja comprendrà vostè —ens ha estat dit en el més pur alemany— que ens hem d'assegurar; és la feina de les Seccions de Seguretat.

El director ens ha rebut amablement després d'escorcollar-nos, tot per la seguretat, ens digué, i després d'haver-nos preguntat què volíem i després d'haver-li-ho dit nosaltres, mirà darrera una cortina, s'assegurà que ningú no escoltava i digué:

—Es un complot esgarriós. El Papa s'ha fet jueu quan ha vist que Crist ho havia estat, i després se n'ha anat al mercat i s'ha venut als bolxevics. Nosaltres hem volgut tornar-nos-hi, perquè ja saben que combatem el comunisme, però ell s'ha fixat a l'Església. Què té, doncs, d'estrany, que l'Església rebi? Però hi ha coses més greus encara. Heu de saber que el Papa ha fet aixecar els catòlics espanyols contra Franco, que és amic nostre, per tal que aquest anés contra la República, que és enemiga nostra. Aleshores, el cardenal Gomà, que és anti-feixista, s'ha posat a fer de feixista per sabotejar-nos i ja ho ha aconseguit, perquè ho fet tornar jueus Franco, March, Cambó, Hitler i Leni Riefenstahl. I això, com podeu pensar, no es pot tolerar. Es per això que nosaltres hem declarat la guerra al mundo, demonio y carne, guerra, guerra contra Lucifer. Naturalment —a ibà—, sempre que ens ho permeti el director del manicomi.

A petició de nombroses famílies

El lector, la setmana passada, devia trobar a mancar en les pàgines de L'ESQUELLA l'acostumada Secció teatral. Què va passar? Doncs, simplement, que el nostre redactor encarregat d'aquesta feina va dedicar-se a llegir els manifestos del senyor Miquel Espinar. I no va tenir temps per res més. Les obres completes del President de la Comissió Interventora dels Espectacles Públics el van acaparar en absolut.

Avui, A PETICIO DE NOMBROSES FAMILIES, tornem a parlar de teatre. I c.m. que hem dit que parlem de teatre, no parlarem, naturalment, del senyor Espinar.

★
«¡Qué más dal!» Aquesta és la comèdia que fan cada dia a l'Espanyol. «¡Qué más dal!» ho diu l'autor, no pas la primera actriu de la casa, la qual no surt en l'obra per la raó... de què la protagonista és una dama jove, juveníssima, que, naturalment, en

raona més que cap altre personatge. El lector de bona fe, exclamarà:

—«¡Qué más dal!»

—«¡Qué te crees tú eso!»—li respondrem nosaltres.

★
—Per cert que aquesta noia que representa la protagonista de «¡Qué más dal!» ho fa admirablement.

—Sí; es tracta d'Enriqueta Teixidor, actriu catalana, filla d'un estimable actor català.

—No ho sabia. La noia és una revelació.

★
—Doncs, què us creïeu dels actors catalans? Aneu al Barcelona i veureu una comèdia excel·lentment interpretada i sense apuntador. I gairebé tots els artistes són catalans: l'Ortiz, l'Orduna, en Grases, la Mas, la Faura...

—Jo que em creia que no hi havia altres actors catalans que...

—Per favor, no esmenteu noms! Ja suposo cap on aneu.

★
Els actors, quan es retiren, fan a l'inrevés dels torejadors. Aquests es tallen la cua. Els actors es deixen el bigotí.

Josep Santpere ja anava pel món lluint un bigotí. Això sí: discret.

Però diumenge al matí va tornar a sortir al «ruedo». En aquest cas, el «ruedo» vol dir l'escenari del Tivoli. I el popular actor va afaitar-se. Desitgem que no tingui ocasió de tornar a deixar-se el bigotí.

★
Precisament aquests dies passats, a la vigília d'estrenar-se «La feréstega domada», han tingut actualitat a les pàgines dels nostres diaris uns comentaris respecte qui és el veritable autor de les obres atribuïdes a Shakespeare.

A la Societat d'Autors se'n parlava. I un autor que té cadira, taula —i suposem s'u— a la casa, va intervenir en la conversa, amb tota la bona fe.

—No us hi amoïneu. De seguida ho sabrem de qui són aquestes obres. Ja veurem qui ve a cobrar els drets.

Ens imaginem ja en Ferran i Mayoral, el traductor de «La feréstega domada», com arriba a la Societat d'Autors i com, cerimoniosament, l'alludit autor el saluda:

—Passi, passi, senyor Shakespeare.

★
Una nota pels qui a tothora parlen de la renovació del teatre: A cada representació de «La vídua alegre» s'exhaureixen les localitats a la taquilla del Tivoli.

«La vídua alegre» d'ara ha estat la senyoreta Moreno. Algun dia, però, l'ha substituïda una altra tipla. I a la sortida del teatre, un espectador, malhumorat, deia a un altre:

—Que la representin amb vestits d'època, bé; però que la facin amb cantants d'època, és un «timo».

★
Al Teatre Català de la Comèdia, més conegut pel P. liorama, cerquen una obra per a en Borràs.

En Vinyes, en Navarro Costabella, possibles candidats a l'estrena, no volen que en Borràs faci llurs obres.

—Aleshores —comenta un— ja sé qui estrenarà.

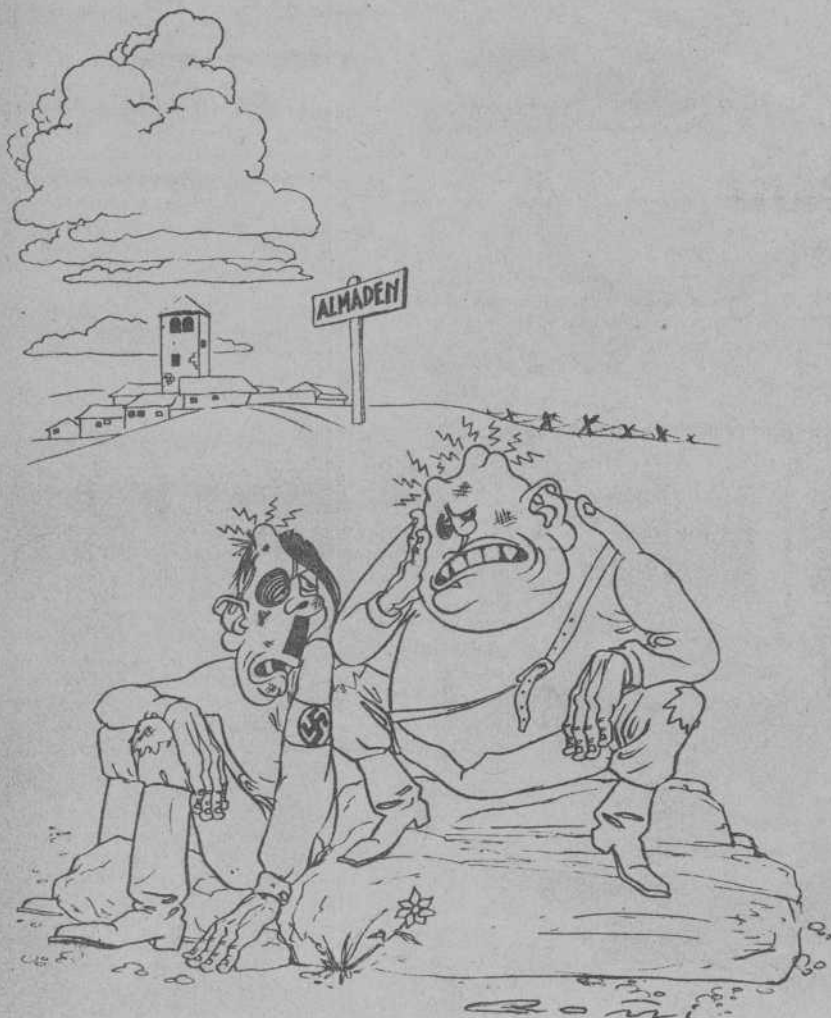
—Qui?

—En Regàs, «L'Heroica»? No facis bromal Beethoven, després de «La Patètica», pot fer «L'Heroica».

—En Regàs, «L'heroica»? No facis bromal

★
Un amic nostre, que ha escrit una mena de panorama del teatre català, ha diagnosticat que aquest es trobava en un estat letàrgic.

Atenció, company! Que no et passi el que va passar també a un altre amic nostre. A l'endemà d'assegurar en la primera pàgina d'un periòdic que el teatre català no existia, va estrenar ell... i el teatre català ha continuat no existint.

—Creu-me, la millor manera de prendre el mercuri és en injeccions!

(Dibute de Gorrà)

COLECTIVIDAD CROS
INDUSTRIA QUÍMICA
PASEO DE PI Y MARGALL, 56

Tenemos el gusto de invitarle a la conferencia que el jueves próximo, 1.º de septiembre, a las cinco de la tarde, desarrollará en la Sala de Lectura de esta Colectividad, el compañero

Porvenir Ideal Ayerbe Lloveras

Ingeniero de la *Allied Machinery Company*, respecto al tema

CONSIDERACIONES SOBRE EL EMPLEO DE LAS MACHACADORAS

Le saludamos afectuosamente.

Barcelona, agosto de 1938.

Heu's ací un conferenciant que promet i revolucionari com cal: un fill de la Revolució, ni més ni menys. I després diran que la nostra revolució no ha estat fecunda després de produir en dos anys, dos, un enginyer com Don Porvenir Ideal. I no creiem pas que sigui l'únic. Per això no diem un enginyer, un, com s'acostuma en els cartells.

Hem de reconèixer que, per darrera, sinó que no podem reproduir la cara i la creu, la tarja és impresa en català i l'enginyer es diu Don Porvenir Ideal. Li desitgem que, després d'aquests dos anys, en faci norantavuit més i seran cent.

Les males armes dels sentiments humanitaris

El senyor Romaquera ha arribat al despatx renegant com un oriol. El seu primer déu-guard ha estat rebotre amb tota la fúria el diari damunt de la taula.

El senyor «Manel», el comptable, està ja acostumat a aquestes rareses de l'amo. El senyor «Manel» és d'una naturalesa angèlica i quan veu que el seu principal està fet una fúria, l'home es limita a persignar-se amagot darrera el «debe» i el «habers».

Avui, però, la indignació del senyor Romaquera era tan inusitada, que el comptable no ha pogut menys que preguntar:

—Què passa, senyor Romaquera?

L'amo ha brandat solemnement i furiosament el periòdic davant dels ulls del senyor «Manel», oberts com a taronges.

—Què passa, pregunta? Que no ha llegit el diari?

—No, encara no—ha respost el senyor «Manel».

Aleshores, el senyor Romaquera ha estès, ben estès, el diari i l'ha posat damunt de la taula, tot dient:

—Miri!

El comptable s'ha apuntalat les ulleres al nas i ha passat la vista per tota la primera pàgina del diari: «Comunicat de guerra»... «La resposta de Franco»... «La situació de Txecoslovàquia»... «Una nota del Govern de la República a la Comissió de Tolosa»...

—Aquí —ha indicat el senyor Romaquera— Llegeix!

Amb l'ànima pendent d'un fil, el senyor «Manel» ha llegit tota la nota i, a cada línia, la seva cara s'anava tranquil·litant. Al final, amb una veu gairebé imperceptible, ha comentat:

—Em sembla molt bé.

Tot ha estat dir això, com que la indignació de l'amo esclatés en una nova i més furiosa explosió de blasfèmies.

—A vostè li sembla bé?

—En principi, tot el que sigui estalviar desgràcies...

ESpanya "RATZIADA"

—Mira, aquí també s'imposa el "ratzisme".

(Dibu) d'Alloza

—Però a vostè li sembla que hi ha dret a no afusellar la gent? A vostè li sembla decent fer la guerra amb aquestes armes?

—Vol dir amb les execucions?

—No! Vull dir, a l'inrevés, sense executar la gent.

Al senyor «Manel» el cap li rda. Per a aclarir-se un xic les idees comenta:

—Jo em creia, senyor Romaquera, que donades les seves idees havia de trobar bona aquesta mesura...

—Què sap vostè del que em convé! No veu que això és un truc?

—Aleshores, per què Franco no fa el mateix?—pregunta còndidament el senyor «Manel».

—Vostè, senyor «Manel», és un roig!—afirma greument el senyor Romaquera.

—Jesús, Maria, Josep!—respon horroritzat el comptable.

Però l'amo ja no estava per ell. Ja s'havia ficat per l'escaleta del magatzem, cap a veure si podia apujar una miqueta més les existències.

Correu i remeneu!

Vicenç Roig.—El vostre original ha estat castigat amb «penalty» per manca de respecte a l'àrbitre. Del primer «xut» ha anat a parar al cove.

Ho lamentem més que vós, car no estava gaire mancat de gràcia.

★

Tony de Reus.—Aprofitem els vostres peus. Bé; això és un dir, volem dir que aprofitem els peus dels ninots que vós heu tingut la gentilesa de trametre'ns. Persistiu-hi!

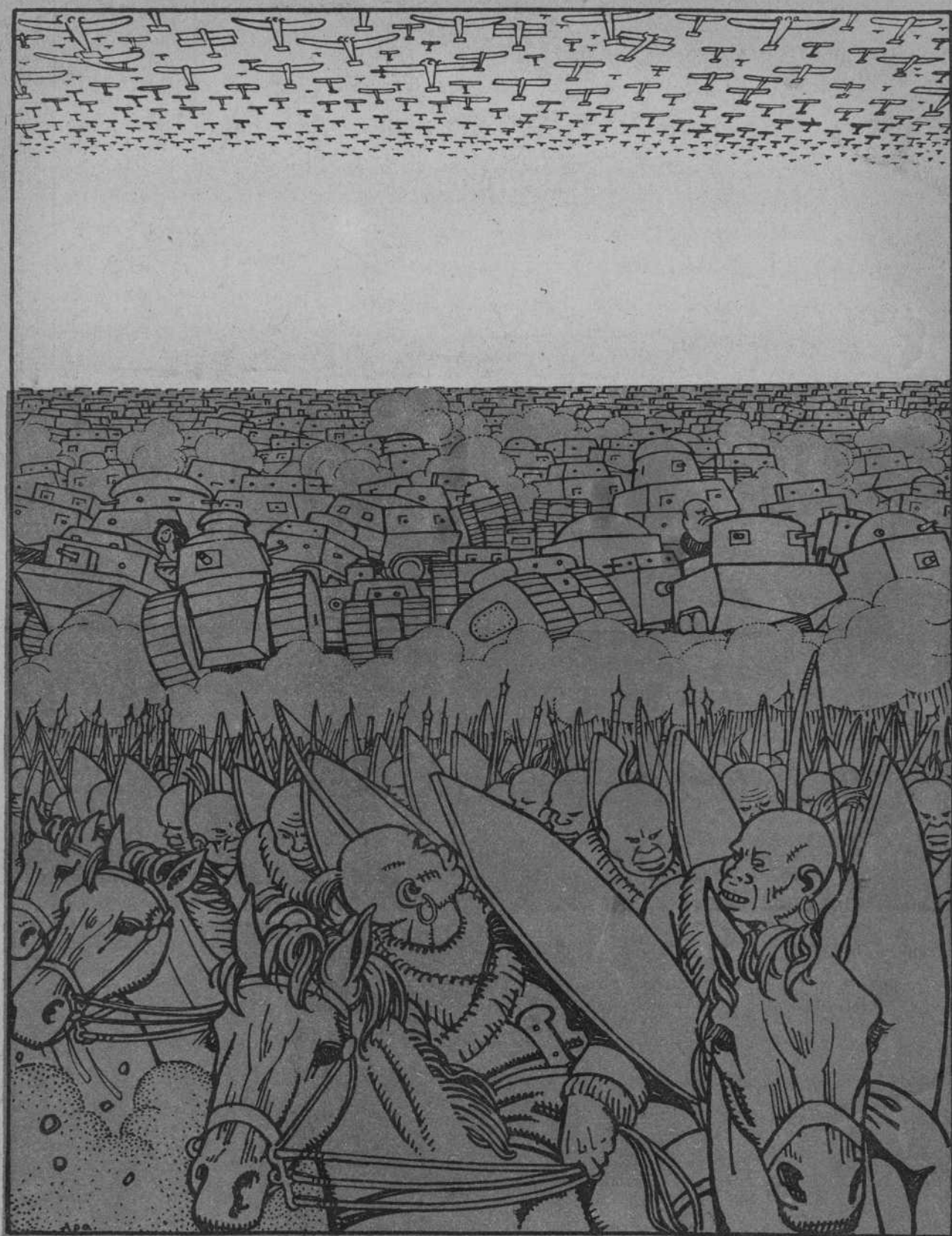
★

Pastilletes.—El vostre escrit té gràcia, però... és brut i poc clar. Es per això que no podem publicar-lo.

★

Gironí.—No us hi amoïneu més. La censura no deixa parlar dels Tudurins que són a fora.

Canvieu el disc!

—Fugim, que reculen els de l'Edat contemporània!